

ТРАНСФОРМАЦІЯ СВІТОВИХ ПОТОКІВ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ПІД ВПЛИВОМ COVID-19

Спалах і поширення Covid-19 спричинило виникнення низки інвестиційних ризиків та різке падіння світових потоків прямих іноземних інвестицій (ПІІ). Дані ЮНКТАД щодо оцінювання економічного впливу пандемії на прибутки найбільших багатонаціональних корпорацій (БНК) дозволяють припустити, що зменшення світових потоків ПІІ протягом 2020-2021 рр. може сягнути від -30% до -40% [1].

У більшості БНК різних регіонів світу (табл. 1), на які припадає значна частка світових ПІІ, спостерігається зменшення доходів в середньому на 30% за рахунок поширення Covid-19, і така тенденція, з високою ймовірністю продовжиться до 2021 р. та обумовить суттєвий вплив на зменшення реінвестованого прибутку БНК в ПІІ. За даними ЮНКТАД найбільше від спалаху Covid-19 постраждали галузі енергетики (зміна доходу – мінус 208%, при цьому додатковий негативний ефект спричинило падіння цін на нафту), авіакомпанії (зміна доходу – мінус 116%) та автомобільна промисловість (зміна доходу – мінус 47%).

Таблиця 1

Зміна реінвестованих доходів в ПІІ за регіонами світу

Регіони / країни світу	Кількість БНК, що переглядають доходи у 2020 р.	Зміна середнього доходу БНК до березня 2020 р. (%)	Частка реінвестованого прибутку БНК в ПІІ, 2018 р. (%)
Країни з розвинутими ринками	2663	-35	61
Країни з ринками, що формуються	1249	-20	40
Африка	54	-11	27
Азія	1031	-21	41
Країни Латинської Америки і Карибського басейну	124	-14	43
Країни з найменш розвинутими ринками	40	-18	93
Всього	3912	-30	52

Джерело: складено на основі власної класифікації країн та за даними ЮНКТАД [1].

Подолання наслідків глобальної епідемічної кризи, яка наклалася на інвестиційну рецесію, потребує застосування більш гнучких національних моделей забезпечення інвестиційної політики, що, на наше глибоке переконання, повинні поєднувати як засоби національної фінансової підтримки, так і організаційно-економічні інструменти, що дозволяють використовувати, зокрема й децентралізовані ресурси країн через відповідні регуляторні важелі. Це стосується, зокрема й України, де з метою запобігання непередбачуваності інвестиційного законодавства, доцільно запровадити як регуляторні, так і правові зміни, пов'язані з нівелюванням порушень законних інтересів іноземних інвесторів внаслідок обмежень, пов'язаних із карантинном.

За прогнозом експертів Світового Банку, економічна криза, викликана COVID-19, спричинить значний вплив на зміну інвестиційних доходів в Україні, закриття підприємств, в

тому числі з іноземними інвестиціями та спільних підприємств, а також зниження ліквідності та якості іноземних активів. За сценарієм Світового Банку, якщо так звана «коронакриза» мине до 3-го кварталу 2020 р., ВВП України скоротиться на 3,5% у річному еквіваленті [2]. За оцінками експертів Міжнародного валютного фонду, скорочення ВВП України може сягнути 7,7% на фоні істотного гальмування темпів зростання світової економіки -3,0 %, в т.ч. США (-5,9 %), Японії (-5,2 %), ЄС (-7,3 %), країн Єврозони (-7,5 %), Німеччини (-7,0 %), Італії (-9,1 %), Іспанії (-8,0 %) [3], тощо.

Тож, у довгостроковому періоді міжнародна інвестиційна політика в кризових умовах, викликаних поширенням Covid-19, повинна орієнтуватись на забезпечення сталого функціонування за умови значних епідемічних ризиків та створення необхідних умов для економічного відновлення у разі послаблення протиепідемічних обмежень.

Список використаних джерел

1. Impact of the Coronavirus outbreak on global FDI / Special Issue on the impact of the pandemic. Retrieved from https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/diaeinf2020d2_en.pdf.
2. WORLD BANK ECA ECONOMIC UPDATE SPRING 2020 / Office of the Chief Economist. Retrieved from <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/33476/9781464815645.pdf>.
3. IMF. World Economic Outlook, April 2020: Chapter 1. April 2020 - The Great Lockdown. Retrieved from <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/04/14/weo-april-2020>.